

Incumbensa da la fracziun da la PCD concernent ils fatgs ch'ins ha emprendì da la pandemia COVID-19

Il Grischun ha passentà in temp commovent. Entant che la dimensiun da la crisa na sa laschava anc betg prevair il cumenzament da l'onn, ans ha ella tutgà cun tutta vehemenza il mars 2020. Mez mars ha il Cussegl federal declerà la situaziun extraordinaria ed ordinà restricziuns radicalas da la vita publica. Da questas restricziuns èn er stadas pertutgadas las autoritads politicas. Particularmain aveva il Cussegl federal scumandà reuniuns da pli che 5 persunas. Quest scumond ha difficultà a las autoritads, per exempel al Cussegl grond, da prender conclus. Excepziuns fissan bain stadas pussaivlas, avessan però chaschunà custs considerabels ed ulteriuras expensas. Ultra da quai na fiss l'acceptanza da la populaziun strusch stada avant maun, sch'il manaschi parlamentar avess cuntinuà durant il temp da la pandemia il mument ch'i valeva la restricziun da la libertad da sa mover.

Tenor l'art. 48 da la Constituziun chantunala po la Regenza relaschar ordinaziuns u prender conclus senza ina basa legala per far frunt a disturbis gravants ch'èn succedids u che smanatschan directamain la segirezza publica sco er per far frunt a crisas socialas. Talas ordinaziuns e tals conclus ston vegnir approvads dal Cussegl grond e scrodan il pli tard in onn suenter l'entrada en vigur. La premissa per in'approvaziun è sa chapescha l'abilitad dal Cussegl grond da prender conclus.

L'abilitad d'agir dal Cussegl grond e da sias cumissiuns era però limitada facticamain. Tenor las prescripziuns legalas vertentas avessan questas duas instanzas stuì sa radunar fisicamain per prender conclus legalmain valaivels. Conclus che vegnan prendids sur chanals digitals n'èn betg previs. I sto vegnir constatà che las pussaivladads d'ina participaziun digitala, sco ch'ella fiss oz senza auter pussaivla, na pon anc betg vegnir duvradas.

Plinavant èsi sa mussà che schizunt la basa legala ch'exista per garantir l'abilitad da la Regenza da prender conclus durant ina crisa, è stada manglusa, e ch'ins ha stuì chattar la guntgida sur in'ordinaziun d'urgenza.

Tenor l'avis da la fracziun da la PCD ha la Regenza però fatg bain e premurusamain sia lavur. Las ordinaziuns che la Regenza grischuna ha relaschà vegnan tuttina ad avair consequenzas persistentas per noss chantun. Medemamain han ellas consequenzas finanziales ed administrativas er per auters plauns statals, particularmain per las vischnancas. Gist per quests motivs èsi elementar ed impurtant ch'in parlament coopereschia, e quai tant per la communitad democratica sco er per l'acceptanza dals process democratics e da las decisiuns democraticas. Il medem vala per l'integraziun d'auters plauns statals. Sche – durant in temp pli lung – ni il parlament chantunal ni auters plauns statals, sco vischnancas u regiuns, na pon cooperar al relasch da dretg d'urgenza, è quai problematic.

Per garantir l'abilitad d'agir da la Regenza e la cooperaziun dal Cussegl grond en temps da crisa futurs, il mument ch'i capita ina situaziun extraordinaria, e per stgaffir la pussaivladad da cooperar er per ils ulteriurs dus plauns chantunals (p.ex. regiun, vischnancas), incumbenseschan las commembras sutsegnantas ed ils commembers sutsegnants da la fracziun da la PCD la Regenza:

1. da far in rapport davart la meglieraziun da l'abilitad d'agir da la Regenza e dal Cussegl grond sco er davart la collavuraziun tranter il chantun, las regiuns e las vischnancas en situaziuns extraordinarias;
2. sa basond sin ils fatgs ch'ins ha emprendì da quest rapport, da proponer al Cussegl Grond da far las adattaziuns necessarias da la basa legala, per exempel per garantir l'audiziun da las regiuns e da las vischnancas, d'amplifitgar las cumpetenzas da decider da las cumissiuns spezialisadas dal Cussegl grond, d'admetter conferenzas da video e votaziuns online, u autras furmas che na pretendan betg ina preschientscha fisica, per prender conclus legalmain valaivels.

Cuira, ils 19 da zercladur 2020

Cavegn, Cramer, Schneider, Berther, Bondolfi, Brunold, Caluori, Cantieni, Casutt-Derungs, Della Vedova, Deplazes (Rabius), Derungs, Epp, Fasani, Florin-Caluori, Föhn, Geisseler, Kohler, Kunfermann, Loepfe, Maissen, Märchy-Caduff, Paterlini, Ruckstuhl, Sax, Schmid, Tomaschett (Breil), Tomaschett-Berther (Trun), Ulber, Zanetti (Landquart)